

досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 17 берез. 2016 р.). Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. С. 443–445.

3. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 06.10.2018).

Одержано 10.10.2018

УДК 343.575

Тетяна Олександрівна БОРЕЦЬ,

кандидат юридичних наук,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції

навчально-наукового інституту № 1

Національної академії внутрішніх справ

ЩОДО ПИТАНЬ НЕЛЕГАЛЬНОГО ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН І ПРЕКУРСОРІВ

Нелегальний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в Україні набуває все більш значних масштабів, стає досить серйозним соціальним чинником, який негативно впливає на стан здоров'я і благополуччя людей, розвиток суспільства в цілому. Різно збільшується кількість осіб, які незаконно вживають наркотики і психотропні речовини, що в свою чергу призводить до зростання попиту на наркосировину. Розуміючи прибутковість такого «бізнесу» в усьому світі та в Україні зокрема формуються організовані групи та злочинні організації, які діють у визначеній сфері. В свою чергу наркозалежні, потребуючи наявності значних коштів на задоволення своїх потреб, здебільшого розпочинають злочинну діяльність.

В умовах соціально-політичної та економічної нестабільності перехідного періоду, складного морально-психологічного клімату в суспільстві, переоцінки соціальних орієнтирів у свідомості мас, зростання злочинності (особливо у молодіжному середовищі), розширення незаконного попиту на наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори та відповідного насичення «чорного ринку» стають тією силою, що реально загрожує безпеці суспільства.

Сьогодні фахівці не вагаються щодо оцінки ситуації в Україні та стверджують, що немедичне вживання наркотичних засобів і психотропних речовин набуло досить широкого розповсюдження. Має місце високий попит з боку споживачів і достатня пропозиція з боку постачальників, активно функціонує кримінальний ринок наркотиків на рівні організованих злочинних угруповань.

Ще одним проблемним аспектом розповсюдження наркотичних речовин є пов'язане з цим процесом поширення захворювання на СНІД та інші вірусні захворювання.

Наявність стабільного попиту на наркотичні речовини обумовила розвиток такого суспільно небезпечного діяння, як їх контрабанда. Кримінальна відповідальність за вчинення відповідних протиправних дій передбачена статтею 305 Кримінального кодексу України (Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів).

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів є різновидом контрабанди і являє собою переміщення зазначених засобів і речовин через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням їх від митного контролю.

Водночас не визнається контрабандою перевезення на суднах чи літаках міжнародного сполучення обмеженої кількості наркотичних засобів і психотропних речовин, необхідних для надання невідкладної медичної допомоги, а також у випадках, коли літак, що перевозить повітряним шляхом партію наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів, пролітає над територією країни без посадки.

Предметом вказаного злочину є: наркотичні засоби; психотропні речовини та їхні аналоги, а також прекурсори.

Зважаючи на гостроту проблеми наркотизації населення, боротьба з контрабандою залишається одним із найважливіших напрямів правоохоронної діяльності держави. Зумовлюється це потенційною небезпекою, яка пов'язується з цим видом наркозлочинів, адже небезпідставно визнано, «...що контрабанда є складовою організованої злочинності у сфері економіки, а її скоєння наносить найбільші збитки економіці держави».

Найбільш ефективними засобами, спрямованими на налагодження протидії вчиненню злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних речовин (у т.ч. – з їх контрабандою), виявлених та усунення причин і умов, що цьому сприяють є перш за все:

- проведення спеціальних профілактичних операцій;
- посилення контролю на кордонах нашої держави;
- розширення переліку нарковмісних речовин, які повинні бути заборонені для вільного обігу;
- внесення подань у відповідні підприємства, організації й установи;
- виступи співробітників правоохоронних органів перед працівниками підприємства, установи;
- публікації матеріалів виховного і профілактичного характеру в засобах масової інформації, виступ по радіо, на телебаченні;
- особисті бесіди правоохоронця з посадовими особами тощо.

Найбільш ефективною формою профілактичних дій профілактики контрабанди наркотичних засобів є виявлення й перекриття каналів контрабандного надходження наркотичних засобів у процесі розслідування контрабанди. Серед таких заходів можуть бути і пропозиції розглянути питання про відповідальність конкретних службових осіб, винних у виникненні сприятливих для контрабанди обставин.

Складовою державної профілактичної діяльності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків, є цілеспрямована діяльність правоохоронних органів, що полягає у здійсненні заходів, спрямованих на виявлення, нейтралізацію та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотиків; забезпеченні оперативно-профілактичного спостереження за особами, схильними до вчинення таких злочинів; здійсненні контролю над процесом законного виробництва, зберігання транспортування, реалізації і використання наркотиків.

Також слід зауважити, що ефективна діяльність з протидії незаконному обігу наркотиків та недопущення їх ввезення в державу цілком залежить від налагодження дієвої взаємодії усіх правоохоронних органів: Держприкордонслужби, Служби безпеки України, Національної поліції.

На сьогодні, враховуючи масштаби та темпи поширення зловживання наркотиками і психотропними речовинами, широкий розмах їх нелегального обігу, ми змушені констатувати необхідність вжиття додаткових заходів протидії цьому виду злочинності.

Одержано 20.09.2018

УДК 342.922

Сергій Григорович БРАТЕЛЬ,

кандидат юридичних наук, доцент,

т. в. о. завідувача кафедри адміністративної діяльності

Національної академії внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СФЕРИ

Адміністративно-правове регулювання правоохоронної сфери передбачає сукупність юридичних засобів, за допомогою яких забезпечується правовий вплив на суспільні відносини.

Механізм адміністративно-правового регулювання охоплює адміністративно-правові засоби. Адміністративно-правове регулювання правоохоронної сфери включає регулювання суспільних відносин у судовій системі, органах поліції, прокуратурі та інших органах, які